

ANNA-LISA HELLE:

## KYRKANS LÄRA --- MÄNNISKOPÅFUNDEN.

DEN KYRKLIGA DOGMBYGGNADEN, "DOGMERNA", VAD ÄR EGENTLIGEN DET FÖR NÅGONTING? INNEHÅLLER DOGMERNA ANDLIGA SANNINGAR, SOM MÄSTAREN MOTTAGIT GENOM GUDSUPPENBARELSE? MEDDELADE HAN OSS DEM FÖR ATT VI GENOM ATT TRO PÅ DESSA HANS UPPLYSNINGAR OCH LEVA EFTER DEM, SKULLE KUNNA NÅ EN HÖGRE, ANDLIG UTVECKLING OCH PÅ SÅ SÄTT FÅ EN MÖJLIGHET TILL ETT HÖGRE, KANSKE EVIGT LIV? INTE ALLS.

DOGMERNA ÄR MÄNNISKOPÅFUND, FÖR DET MESTA TILLKOMNA PÅ EN SLUMP GENOM OMRÖSTNING PÅ OLIKA KYRKOMÖTEN. DET ÄR HÖGST MÄRKLIGT, ATT DETTA INTE FÖR ALLA ÄR KÄNT OCH UPPENDARAT, MEN SÅ TYCKS INTE VARA FALLET. UNDER SÅDANA FÖRHÅLLANDEN SKULLE NATURLIGTVIS MODERNA MÄNNISKOR FÖR LÄNGE SEDAN KRÄVT KYRKANS FÖRNYELSE.

ENLIGT KYRKANS LÄRA BÖR DOGMERNA FATTAS BOKSTAVLIGT, EJ SYMBOLISKT. DE PRÄSTER, SOM FÖRSÖKER SYMBOLISKT FÖRKLARA INNEHÅLLET I DESSA KYRKOMÖTESBESLUT FÖRETRÄDER ALLTSÅ EJ KYRKANS TEOLOGI. ÅFTONDLADET, SOM STARKT REAGERAT MOT PRÄSTERNAS OLIKA TYDNINGAR AV DE RELIGIÖSA BEGREPPEN, HAR I TIDSKRIFTEN KRISTET SAMHÄLLSLIV BESKYLLTS BL. A. FÖR ATT VARA OKUNNIG OM "ORDENS SYMBOLFUNKTION I SEMANTISK MENING." VAD VI VÄNDER OSS MOT, FÖRKLARAR TIDNINGEN, ÄR DET MISSBRUK AV SYMBOLERNAS MÖJLIGHETER, SOM GÖR ATT TRAFIKEN INTE SÄLLAN BLIR DIREKT OHEDERLIG.

"OM GUD OCH DJÄVULEN ENDAST ÄR SYMBOLER FÖR MÄNSKLIGA KÄNSLOR OCH MÄNSKLIG SKRÄCK - HUR KAN SAMMA PRÄSTER, SOM PÅSTÅR DETTA, SAMTIDIGT UPPMANA OSS ATT TRO PÅ EXISTENSEN AV EN PERSONLIG GUD OCH ETT KONKRET HELVETE? VI KAN FÖRSTÅ ATT DET FINNS PRÄSTER OCH LÄRARE MED SÅ SVAG INTELLEKTUELL UTRUSTNING ATT DE INTE SJÄLVA BEGRIPER DEN OREDIGHET I TÄNKANDET, SOM DE VID DESSA GLIDNINGAR GÖR SIG SKYLDIGA TILL. MEN DET FINNS ANDRA PROFESSIONELLT KRISTNA, MED TILLRÄCKLIG KAPACITET, FÖR ATT MAN SKA TVINGAS TILL TOLKNINGEN ATT KASTNINGARNA MELLAN SYMBOLISM OCH VERKLIGHET INGENTING ANNAT ÄR ÄN MEDVETET SKOJ."

ÄVEN ÖVRIGA FÖRKUNNELSER ÄR GRUNDADE PÅ "DEN BOKSTAVSTRO SOM DÖDAR." BIBELNS ALLEGORIER OCH SYMBOLER T.EX. UPPFATTAS AV KYRKAN EXOTERISKT, D.V.S. SOM SKILDNINGAR AV YTTRE FÖRHÅLLANDEN UTAN INRE, MYSTISK BETYDELSE. KUNSKAPEN OM DEN URÅLDRIKA VISDOMEN, UR VILKEN ÄVEN KRISTENDOMEN EMANERAR, OCH DESS PÅ LOGISKA SLUTSATSER OCH ANALOGIER GRUNDADE FÖRVISSNING OM ETT OUPPLÖSLIGT SAMBAND MELLAN SKAPAREN, SKAPELSEN OCH DET SKAPTA, HAR PÅ SÅ SÄTT FÖRSVUNNIT. DEN TOMHET, SOM DÄRIGENOM UPPSTÅTT, STRÄVAR KYRKAN ATT FYLLA MED EN MORALLÄRA, SOM INTE ENBART KAN HELT TILLFREDSSTÄLLA MÄNNISKANS INNERSTA BEHOV. DETTA ÄR EN AV ANLEDNINGARNA, KANSKE DEN VIKTIGASTE, TILL DE TOMMA KYRKORNA, TILL ATT MAN FLYR DE DÖDLIGT LÅNGTRÅKIGA OCH MENINGSLÖSA PREDIKNINGAR, SOM AV KYRKAN KALLAS FÖR FÖRKUNNELSE.

MÄNSKLIGHETEN HAR MEDELTIDENS KYRKA ATT TACKA FÖR MYCKET ONT. ONT, FÖR VILKET DET KANSKE INTE FINNS NÅGON DOT, EFTERSOM DESS DENHÅRT DOGMATISKA FRAMSTÄLLNINGAR SLAGIT SÅ ROT I MÄNNISKORNAS SINNEN, ATT FÖRMÅGAN TILL SJÄLVSTÄNDIGT TÄNKANDE TYCKS HA GÅTT FÖRLORAD. MAN MÅSTE KOMMA I HÅG, ATT DE KRISTNA TROSFÖRSTÄLLNINGARNA TILL STÖRSTA DELEN PÅTVINGATS MÄNNISKORNA UNDER HOT. STRÄNGASTE KYRKLIGA DANN I DETTA LIVET OCH EFTER DÖDEN FRUKTANSVÄRDA STRAFF I DET AV PRÄSTERNA MED DJUP INLEVELSE UTMÅLADE HELVETET, VÄNTADE DEN, SOM INTE SLAVISKT FÖLJDE DEN LÄRA, SOM AV KYRKAN FÖRKLARADES VARA DEN ALLENA "SALIGGÖRANDE."

HELVETESFÖRSTÄLLNINGEN, ATT DEN I TEOLOGISK MENING ICKE-TROENDE SKALL I EVIGHET FÅ PINAS OCH PLÅGAS, ÄR VÄL DEN FASANSFULLASTE IDÉ, SOM NÅGONSIN SUGGERERATS IN I MÄNNISKANS SJÄL. SÄRSKILT SOM DENNA IDÉ DYGER PÅ EN FELÖVERSÄTTNING AV BIBELN. SUBSTANTIVET AION - FÖREDILDEN TILL KYRKOSPRÅKETS "EVIGHET" SAKNAR DEN BETONING AV TID, SOM KYRKANS EVIGHET INRYMMER. I ORIGINALTEXTEN TILL NYA TESTAMENTET FÖREKOMMER I DEN GREKISKA TEXTEN SUBSTANTIVET AION OCH VERDET AIONOS HUNDRATALS GÅNGER OCH KAN ÖVERSÄTTAS PÅ EN MÅNGFALD OLIKA SÄTT, DOCK ALDRIG I KYRKANS BETYDELSE AV "EVIGHET UTAN ÄNDE."

GENOM DESSA SUGGESTIONER HAR HOS DE KRISTNA SKAPATS DJUPGÅENDE, SVÅRA ÅNGESTKOMPLEX, SOM GENERATION EFTER GENERATION FORTPLANTATS VIDARE OCH VARS EFTERVERKNINGAR MAN

FORTFARANDE MÖTER BLAND VÅR TIDS BOKSTAVSTROENDE. DET ÄR EGENDOMLIGT ATT MODERNA TEOLOGER INTE ÄR SÅ PSYKOLOGISKT SKOLADE, ATT DE KÄNNER TILL ATT DET ÄR KÄNSLAN SOM ÄR BINDEMEDLET, STARKT SOM CEMENT! I ALLA KÖMPLEXBILDNINGAR OCH ATT INGEN KÄNSLA BINDER SÅ HÅRT SOM SKRÄCK.

KRISTUS, DEN STORE MÄNNISKOKÄNNAREN, KÄMPADE FÖR ATT GÖRA MÄNNISKORNA FRIA FRÅN ALLA SKULD- OCH ÅNGESTFÖRESTÄLLNINGAR SÅ DE KUNDE UTVECKLAS TILL LUGNA, HARMONISKA OCH SJÄLVSTÄNDIGA PERSONLIGHETER. MEN DEN FÖRÄDLADE MÄNNISKAN, GUDAMÄNNISKAN, SOM GENOM INRE KAMP OCH SJÄLVSTÄNDIGT SÖKANDE TILL SLUT UPPLEVER DET GUDS RIKE MÄSTAREN SJADE OM OCH SOM HANS FÖRSTA ANHÄNGARE SÅ FÖRTRÖSTANSFULLT HOPPADES PÅ OCH MED SÅDAN HÄNFÖRELSE GICK I DÖDEN FÖR, HAR FÖRKVÄVTS AV DE KYRKLIGA DOGMERNA OCH FRUSIT IHJÄL INOM KYRKANS ISKALLA MURAR.

"SANNINGEN SKALL GÖRA EDER FRIA" SÄGER KRISTUS. FÖR ALLA DEM, SOM ENDAST HAR VAGA OCH DIFFUSA BEGREPP OM VAD SOM HÄNDE PÅ DE KYRKOMÖTEN VARS DESLUT SKULLE FÅ SÅ FÖRÖDANDE VERKNINGAR FÖR MÄNSKLIGHETEN KAN DET KANSKE DÄRFÖR VARA ÖRÄTTIGT MED EN ALLMÄN ÖVERSIKT ÖVER KRISTENDOMENS UTVECKLING. SÄRSKILT SOM MAN NOG ENDAST GENOM ETT SÅDANT, HELT OBJEKTIVT STUDIUM KAN KOMMA UNDERFUND MED VARFÖR KRISTENDOMEN MISSLYCKATS.

FÖRST ENDAST NÅGRA ORD OM DEN NYPLATONSKA FILOSOFIN TILL VÄSTERLANDET FRÅN ALEXANDRIA, DEN FILOSOFI, SOM OM DEN SEGRAT SKULLE ÅSTADKOMMIT ATT VI ALDRIG HAFT DET DOGMSYSTEM SOM GJORT DEN KRISTNA RELIGIONEN OANTAGLIG FÖR MILJONER, TÄNKANDE MÄNNISKOR. DET HETER I KYRKOHISTORIEN: "DET VAR ETT SISTA FÖRSÖK AV HEDENDOMEN ATT GENOM SAMMANSMÄLTANDE AV ÖSTERLÄNDSK OCH GREKISK VISDOM SKAPA EN VÄRLDSÅSKÅDNING, SOM FÖRMÅDE TILLFREDSSTÄLLA JÄMVÄL MÄNNISKANS RELIGIÖSA BEHOV."

VID TIDEN FÖR KRISTENDOMENS GENOMBROTT FÖREKOM MÅNGA OLIKA RELIGIÖSA ÅSKÅDNINGAR. EN INTRESSANT RELIGIONSBLANDNING VAR GNOSTICISMEN, AV GREK. GNOSIS, KUNSKAP, VETANDE, INSIKT. DE KRISTNA GNOSTIKERNA VISSTE INTE AV NÅGON LÄRA OM STÄLLFÖRETRÄDANDE FÖRSONING SÅDAN DEN UTFORMADES AV KYRKOMÖTEN OCH GJÖRDES TILL DOGM. ENLIGT DERAS TROSÅSKÅDNING BEROR BEFRIELSEN, FRÄLSNINGEN, HELT OCH HÅLLET PÅ EN MÄNNISKAS EGNA ANSTRÄNGNINGAR, VARAV FÖLJER ATT BUDDHA OCH KRISTUS AV DEM BETRAKTAS SOM VÄGVISARE OCH INTE SOM FRÄLSARE.

DEN KRISTNE GNOSTIKERN SÖKER ATT FATTA OCH FÖRVERKLIGA OCH FÖRKASTAR DEN EGENARTADE FÖRM AV VÄSTERLÄNDSK INTELLEKTUALISM, SOM GYNNADES AV KYRKOMÖTEN OCH LEDDE TILL FORMULERANDE AV TROSBEKÄNNELSER SOM BÖRJAR MED "JAG TRÖR" OCH AV FÖRBANNELSER MOT "ICKE-TROENDE." GNOSTIKERN HÅLLER ENDAST FAST VID EN FATTAD ELLER FATTAD KUNSKAP.

MAN KAN BETRAKTA DET SOM SÄKERT ATT DET VAR GNOSTICISMEN, SOM DREV FRAM DEN STÖRSTA FÖRVÄNDLINGEN I KRISTENDOMENS HISTORIA, NÄMLIGEN DESS UTVECKLING TILL KATOLSK KYRKA. I KYRKOLÄRAN FÖRKLARAS DET: "GNOSTICISMEN VAR EN VERKLIG LIVSFARA FÖR KRISTENDOMEN. DET ÄR DÄRFÖR INTE UNDERLIGT ATT FLERA AV KYRKANS MEST FRAMSTÅENDE LÄRARE ÄGNADE EN STOR DEL AV SIN VERKSAMHET BÅDE I TAL OCH SKRIFT ÅT DESS BEKÄMPANDE. KYRKAN VANN SIN SEGER ÖVER GNOSTICISMEN FÖR ETT DYRT PRIS. UNDER SENARE HÄLFTEN AV 100-TALET UTBILDANDE SIG ETT ALLT STÖRRE ÖVERSKÄTTANDE AV DE YTTRE FORMERNA FÖR DEN ENSKILDE KRISTNES OCH FÖRSAMLINGENS LIV, OCH OM OCKSÅ BEHOVET AV STADGA OCH SAMMANHÅLLNING UNDER FÖRFÖLJELSETIDERNÄ I NÅGON MÅN BIDROG HÄRTILL, SÅ VAR DOCK KAMPEN MOT GNOSTICISMEN DEN FÖRNÄMSTA ORSAKEN."

OMKRING MITTEN AV DET TREDJE ÅRHUNDRADET VAR I STORT SETT DESS MAKT BRUTEN OCH RIKTNINGEN STADD I AVTAGANDE. DEN S.K. MANIKEISMEN, EFTER PERSERN MANI, BLEV TROTS SIN STORA SPRIDNING ENDAST EN EFTERKLING OCH BORTINTRIGERADES FÖR ÖVRIGT SÅ SMÅNINGOM AV INKVISITIONEN.

MANIKÉERNA VAR INDELADE I TVÅ KLASSER, ÅHÖRARE SAMT UTVALDA. ÅHÖRARNÄ KUNDE FÖRST GENOM SJÄLAVANDRING EFTER DÖDEN RENAS, DETTA BEHÖVDES DÄREMOT INTE FÖR DE UTVALDA, SOM REDAN I DETTA LIVET HADE RENAT SIG GENOM KONTEMPLATION, D.V.S. STILLA INRE BEGRUNDAN, OCH MOTTAGIT LJUSET. HÄR ÅTERFINNEN MAN KÄRNPUNKTEN, REINKARNATIONSLÄRAN, I ÖSTERNES RELIGIONER INOM DE KRISTNAS RAM, LIKSOM DENNA UPPFATTNING ÄVEN FÖRETRÄDES I NYA TESTAMENTET. DENNA LÄRA, SOM FÖR KRISTUS OCH DE ANDRA MÄSTARNÄ VAR EN SJÄLVKLAR UTGÅNGSPUNKT FÖR TÄNKANDET, "FÖRÖDÖDS" AV EN ÖSTROMERSK KEJSARE, INSPIRERAD AV ETT PAR HÄRSKLYSTNA PRELATER, FÖRST SÅ SENT SOM PÅ KYRKOMÖTET I KONSTANTINOPEL ÅR 543. KONCILIET VAR ENDAST LO-

KALT, MEN ANFÖRS OFTA SOM SKÄLET TILL ATT LÄRAN FÖRSVANN UR DEN OFFICIELLA KRISTENDOMEN.

UNDER ANDRA ÅRHUNDRADET E. KR. FRAMTRÄDDE I FRYGIEN EN MAN VID NAMN MONTANUS, SOM SADE SIG VARA DEN AV KRISTUS UTLOVADE PARAKLETEN, HJÄLPAREN, HUGSVALAREN. HAN FÖRKUNNADE ATT YTTERSTA DOMEN VAR FÖRESTÅENDE OCH ATT DEN FRÅN SIN URSPRUNGLIGA RENHET AVFALLNA KYRKAN SKULLE FÖRE DOMEN REFORMERAS GENOM EN ALLMÄN ANDEUTGJUTELSE. I STÄLLET FÖR DE VÄRLDSLIGA UTMÄRKELSER OCH ÄMBETEN, SOM SÅ HETT ÅTRÄDDES AV KYRKANS MEDLEMMAR FÖR MAKTENS SKÜLL, SKULLE MAN ÅTERFÅ ANDENS NÅDEGÅVOR, FRAMFÖR ALLT PROFETIAN

MONTANUS BETRAKTADE SIG SJÄLV SOM DEN HELIGE ÄNDES VILJELÖSA REDSKAP. NÄR HAN FÖRSATTE SIG I EXTAS, TRANCE KANSKE VI SKULLE KALLA DET, TALADE PARAKLETEN I FÖRSTA PERSON, JA, HAN VAR ÖVERTYGAD OM ATT I HONOM HADE FADREN SJÄLV KOMMIT TILL MÄNNISKORNA. HANS ANDEMEDDELANDE GICK UT PÅ ATT HERRENS ÅTERKOMST VAR OMEDELbart FÖRESTÅENDE OCH SKULLE MEDFÖRA ÅTERUPPRÄTTANDET AV DET S.K. TUSENÅRIGA RIKET. DÄRFÖR BORDE HERRENS FOLK SKILJA IFRÅN SIG ALLA OVÄRDIGA OCH UNDER BÖN OCH SPÅKNINGAR BEREDA SIG PÅ DEN STORA TILLDRAGELSEN.

MONTANISMEN VANN STOR ANSLUTNING SÄRSKILT I MINDRE ASIEN, MEN MÅNGA TOG ANSTÖT AV MONTANI PÅSTÅENDE ATT HAN VAR FÖRNÄMLIGARE ÄN KRISTUS SJÄLV. I ROM OCH NORRA ÄFRIKA ANTOG MONTANISMEN EN MER LUGN FORM. DÄR ANSÅGS SOM DET FÖRNÄMSTA OCH VIKTIGASTE FÖR ANHÄNGARNA ATT DE FULLSTÄNDIGT BRÖT MED DENNA VÄRLDEN.

DE FÖRSTA SYNODERNA I KYRKANS HISTORIA HÖLLS JUST MOT MONTANISTERNA. PÅ DESSA FÖRSÖKTE MAN FÅ DEM UTESLUTNA UR KYRKANS GEMENSKAP, MEN DETTA LYCKADES FÖRST SEDAN MONTANUS AVLIDIT OMKRING ÅR 179. DE BILDADE DÅ EN EGEN KYRKA OCH VANN MÅNGA ANHÄNGARE, BL.A. TERTULLIANUS, MEN I DENNA FORM ÖVERLEVDE RÖRELSEN ENDAST NÅGOT ÅRHUNDRADE DÅ KONSTANTIN INGREP OCH ÅTERFÖRDE RESTERNA TILL STORKYRKAN.

UTESLUTNINGEN AV MONTANISTERNA SKULLE BLI AV STÖRSTA BETYDELSE FÖR KYRKANS UTVECKLING. TY FRÅN OCH MED NU DÖRJADE DE URKRISTNA PARUSIFÖRHOPPNINGARNA, D.V.S. FÖRHOPNINGEN OM KRISTI ANDRA ÅNKOMST TILL JORDEN, TRÄNGDES TILLBÄKA OCH KYRKAN DÖRJADE MER OCH MER ANPASSA SIG EFTER VÄRLDEN. I STÄLLET FÖR PROFETIAN, DEN KANSKE VIKTIGASTE AV KARISMERN, NÅDEGÅVORNA, GENOM VILKEN DEN HELIGE ÄNDE VISADE SIG VERKSAM I DEN ÄLDSTA KRISTNA FÖRSAMLINGEN, DÖRJADE DE FÖRSTA KONTURERNA AV DEN FÖRVÄRLDSLIGADE PÅVEKYRKAN FRAMTRÄDA, DÄR ORGANISATIONENS RYGGGRAD BLEV DISKOPSÄMBETET, KYRKOMÖTENA M.M. OCH I OCH MED DENNA FÖRÄNDRADE UTÅTRIKTADE INSTÄLLNING BÖRJADE OCKSÅ DE VERKLIGT STORA PRINCIPSTRIDERNA DÅ KYRKANS DOGMSYSTEM UTBILDADES. DESSA ÄR I STORT SETT STRIDEN MELLAN DEN ALEXANDRINSKA SKOLAN OCH DEN ANTIOKIANSKA, EFTER STÄDERNA ALEXANDRIA OCH ANTIOKIA, SOM VAR HUVUDCENTRA FÖR DE YTTERST SKARPA FEJDERNA.

UTMÄRKANDE FÖR DEN ALEXANDRINSKA SKOLAN VAR DEN VIKT MAN DÄR LADE PÅ EN FIN ALLMÄNBILDNING. SKOLANS FRÄMSTE MAN VAR ORIGENES, F. 185, EN AV DE LÄRDASTE, MEST GENIALISKE OCH MEST FRAMSTÅENDE AV DE GREKISKA KYRKOFÄDERNA. SOM HELT UNG BLEV HAN LÄRARE VID KATEKETSSKOLAN, DÄR HAN UNDERVISADE OM DAGEN, OM NATTEN STUDERADE HAN. HANS LIVSFÖRNING VAR ALLTIGENOM ASKETISK. SEDAN FADERN, LEONIDAS, LIDIT MARTYRDÖDEN LIVNÄRDE ORIGENES SIG SJÄLV, SIN MOR OCH SIN SYSTER MED ATT GÖRA AVSKRIFTER AV BÖCKER. SOM FÖRFATTARE ÅSTADKOM HAN EN PRODUKTION SOM NÄSTAN SAKNAR SITT MOTSTYCKE; HAN LÄR UNDER SIN LIVSTID HUNNIT MED OMKRING 6.000 STÖRRE ELLER MINDRE SKRIFTER. SOM KRISTLIG TÄNKARE GICK HAN SINA EGNÄ VÄGAR OCH BLEV DÄRIGENOM PÅ MÅNGA HÅLL MISSTÄNKT ELLER BETRAKTAD SOM KÄTTARE. SYNDEN T.EX. BETRAKTADE HAN MER SOM EN NEGATION AV DET GODA ÄN SOM ETT POSITIVT ONT.

ORIGENES BETRAKTADES SOM DEN FÖRNÄMSTE REPRESENTANTEN FÖR DEN IDEALISTISKA RIKTNINGEN BLAND KYRKOFÄDERNA. DET HETER BETECKNANDE OM HONOM I KYRKOHISTORIEN: "DÄR HAN I FÖLJD AV SITT ALLEGORISKA UTLÄGGNINGSSÄTT EJ KÄNDE SIG BUNDEN AV BIBELORDET, INLADE HAN OMEDEVETET I SIN KRISTENDOMSUPPFATTNING MYCKET AV DEN GREKISKA FILOSOFIEN. DÄRAV FÖLJDE BLAND ANNAT ATT HAN ALDRIG RÄTT INSÅG SYNDENS OERHÖRDA MAKT SAMT ATT HAN BETRAKTADE MATERIEN SNÄRARE SÅSOM ETT ANDENS FÄNGELSE ÄN SÅSOM HÖRANDE TILL DET GODA GUD SKAPAT. MÅNGA AV HANS LÄROR BLEV OCKSÅ SEDERMERA ÖGILLADE, MEN ALLA SENARE GREKISKA TEOLOGER HA LIKVÄL LÄRT MER AV HONOM ÄN AV NÅGON ANNAN."

DET ÄR GIVET ATT EN MAN AV HANS FORMAT OCH HÖGA RESNING SKULLE BLI UTSATT FÖR SVÅRARTAD FÖRFÖLJELSE. DEN HÄRSKLYSTNE OCH ILLA ANSEDDA DISKOP DEMETRIOS I ALEXANDRIA BLEV FIENTLIGT INSTÄLLD TILL HONOM AV AVUNDSJUKA OCH LYCKADES ÅR 232 FÅ HONOM EXKOMMUNICERAD FÖR KÄTTERI PÅ EN SYNOD I ALEXANDRIA OCH ÄVEN FÅ DOMEN ERKÄND I VÄSTERLANDET. SOM DE FLESTA AV ANDENS STORMÄN INOM DEN KRISTNA KYRKAN BLEV ORIGENES OCKSÅ TORTERAD. UNDER DEN DECIANSKA FÖRFÖLJELSEN MARTERADES HAN SÅ SVÅRT, ATT HANS HÄLSA

FÖR ALLTID BLEV DRUTEN. HAN AVLED GENOM FÖLJDerna AV DENNA MISSHANDEL OCH BEGRAVDES I TYRUS.

FRÅN DEN ANTIOKIANSKA SKOLAN HAR VI DEN FÖRSKRÄCKLIGA LÄRAN OM ARVSYNDEN GENOM DESS FÖRESPRÅKARE TERTULLIANUS OCH AUGUSTINUS.

TERTULLIANUS, DEN KRISTNA TEOLOGIENS GRUNDLÄGGARE, DEN VÄSTERLÄNDSCA KATOLICISMENS FADER, VAR SON TILL EN ROMERSK CENTURION OCH SANNOLIKT FÖDD KORT FÖRE ÅR 160 I KARTAGO.

HAN FÖRDE ETT YTTERST VILT LIV I SUS OCH DUS TILLS HAN I 30-ÅRSÅLDERN ÖVERGICK TILL KRISTENDOMEN, SOM HAN SEDAN OMFAFFADE MED FANATISK GLÖD. SOM KRISTEN TEOLOG OCH ADVOKAT BLEV ETT UTMÄRKANDE DRAG FÖR HANS TEOLOGI DE JURIDISKA SYNPUKTERNA, SOM FÖR HONOM BLEV DE VÄSENTLIGA. KYRKAN MED SINA ÄMBETEN OCH SAKRAMENT DETRAKTADE HAN FRÄMST SOM ETT RÄTTSINSTITUT. TROSREGELN, SYMBOLUM, BLEV LAG OCH DE HELIGA SKRIFTERNA, KANON, EN RÄTTSURKUND I HANS "TROSUPPFATTNING" OCH ENDAST INNAFÖR DESSA GRÄNSER FANNS ENLIGT HANS ÅSIKT DEN SÄNNA KYRKAN. HELA FÖRHÅLLET MELLAN MÄNNISKAN OCH HENNES GUD FORMADES EFTER DENNA TANKEGÅNG, GUD VAR DEN KRÄNKTE DOMAREN, MÄNNISKAN EN BROTTSLING, SOM MÅSTE GE SATISFAKTION. DEN TEOLOGISKA BETYDELSEN AV ORDET SATISFAKTION ÄR VISSA AV DIKTFADER FÖRESKRIVNA HANDLINGAR, SOM DEN DIKTANDE SKALL UTFÖRA FÖR ATT VISA UPPRIKTIGHETEN AV SIN ÅNGER. DEN UTGÖR EN DEL AV DET S.K. DOTSSAKRAMENTET. DESSA GODA GÄRNINGAR TEDDE SIG FÖR TERTULLIANI JURIDISKA ÅSKÅDNING SOM GOTTGÖRELSE VILKAS STORLEK DORDE MÄTAS EFTER SYNDERNAS OLIKA GRADER. PÅ DETTA SÄTT LADES HÄR GRUNDEN TILL DET KATOLSKA DOTINSTITUTET.

LIKALEDES GRUNDLADE TERTULLIANUS DEN SENARE ARVSYNDSLÄRAN, D.V.S. LÄRAN OM SYNDEN SÅSOM HÖRANDE TILL MÄNNISKANS NATUR, DENNA LÄRA SOM GJORDE MÄNNISKORNA TILL OANSVARIGA BARN. ÄVEN DEN CENTRALA KATOLSKA GRUNDDOGMEN TREENIGHETSLÄRAN, SJÄLVA TERMEN "TRINITAS", TREENIGHET MÖTER MAN FÖR FÖRSTA GÅNGEN I KYRKANS HISTORIA I HANS SKRIFT "ADVERSUS PRAXEAN." INFÖR DETTA RELIGIONSHISTORISKA FAKTUM FRÅGAR MAN SIG VAD KYRKANS DOPRIT EGTENTLIGEN BYGGER PÅ. FÖR DOPETS GILTIGHET KRÄVS ENLIGT EVANGELIUM ENDAST DESS FÖRRÄTTANDE "EFTER KRISTI INSTIFTELSE" MEDELS VATTEN. DENNA INSTIFTELSE HAR MAN SEDAN GAMMALT SETT I KRISTI ORD: "GÅN UT OCH GÖREN ALLA FOLK TILL MINA LÄRJUNGAR DÖPANDE DEM I FADERNS OCH SONENS OCH DEN HELIGE ÅNDES NAMN, LÄRANDE DEM ATT HÅLLA ALLT DET JAG BEFALLT EDER." MATT. 28: 19. DETTA BIBELSTÄLLE HAR LÄNGE VART MYCKET OMDISKUTERAT OCH FÖREFÄLLER JU OCKSÅ ALLDELES ODEGRIPLIGT OM TREENIGHETEN I DENNA TEOLOGISKA FORM FÖR FÖRSTA GÅNGEN NÄMNS AV TERTULLIANUS OCH SEDAN INTE BLEV STADFÄST PÅ OLIGA KYRKOMÖTEN FÖRRÄN MÅNGA HUNDRA ÅR EFTER MÄSTARENS DÖD.

MEST BETYDELSEFULL UR TEOLOGISK SYNPUKTER BLEV KANSKE TERTULLIANI SKRIFT DE PRAESCRPTIONE HAERETICORUM, SOM HAR DETECKNATS SOM KATOLICISMENS GRUNDSKRIFT OCH GER DEN KLASSISKA FRAMSTÄLLNINGEN AV DEN KATOLSKA TRADITIONSPRINCIPEN. TRADITIONEN ÄR DEN FASTA AUKTORITETEN, "ATT ICKE VETA NÅGOT MOT TROSREGELN ÄR ATT VETA ALLT."

TERTULLIANUS VAR EN YTTERST SÄREGEN OCH KOMPLICERAD PERSONLIGHET. HOS HONOM FANNS DEN LATINSKA HANDLINGSKRAFTEN, MEN DEN GREKISKA JÄMVIKTEN OCH MÅTTAN SAKNADES, VARJE NY STÅNDPUKTER OMFAFFADE HAN LIKA LIDELSEFULLT. HANS LÄGGNING FÖR YTTERLIGHETER FÖRDE HONOM TILL EN BRYTNING MED DEN KYRKA, SOM HAN MER ÄN NÅGON ANNAN DIDRAGIT TILL ATT UTFORMA. MED SIN DIKTATORISKA LÄGGNING KUNDE HAN INTE FINNA SIG TILLRÄTTA I NÅGON ORGANISATION DÄR HAN INTE FICK ENVÄLDIGT BESTÄMMA. HAN SÖKTE SIG DÄRFÖR UT UR KYRKAN OCH ANSLÖT SIG TILL MONTANISMEN. TERTULLIANUS, KYRKOLÄRAREN, FÖRFATTAREN TILL EN APOLOGI I FEM DÖCKER MOT KÄTERIET, DÄR HAN BL.A. INGÅENDE BEHANDLAR GNOSTICISMEN, BLEV SJÄLV KÄTTARE!

VAD HAN UPPLEVDE SOM MONTANIST KÄNNER MAN INTE TILL, MEN DET ÄR INGEN TVEKAN OM ATT HAN SATTE MONTANUS SOM AUKTORITET DREDVID BIBELN. ENLIGT EN EJ OSANNOLIK UPPGIFT HOS AUGUSTINUS SKILDE HAN SIG TILL SIST ÄVEN FRÅN DEN MONTANISTISKA FÖRSAMLINGEN OCH BILDADE EN EGEN SEKT.

DET KRISTNA "IDEALET" DREV HAN ÄNDA TILL "ÄKTENSKAPETS FÖRSAKANDE." DENNA UNDERLIGA RELIGIÖSA IDÉ BERODDE KANSKE PÅ ATT HAN SJÄLV VAR OLYCKLIGT GIFT MED EN MYCKET YNGRE KVINNA. I ETT SORTS TESTAMENTE FORDRADE HAN ATT HON INTE SKULLE GIFTA OM SIG EFTER HANS DÖD, VILKET SÄGER EN HEL DEL OM HANS EGOCENTRISKA LÄGGNING.

HANS TANKELIV VAR MYCKET EGENDOMLIGT OCH HAN FRAMFÖRDE SINA DUNKLA TANKAR I

EN YTTERST TILLSPETSAD PARADOXAL FORM, T.EX. NÄR HAN UTDRISTER: "GUDS SON ÄR DÖD; DET ÄR TROVÄRDIGT EMDAN DET ÄR ORIMLIGT. HAN BLEV BEGRAVEN OCH ÄR UPPSTÅNDE; DET ÄR VISST EMDAN DET ÄR OMÖJLIGT." DET ÄR OCKSÅ HAN, SOM FÄLLT DE BERYKTADE ORDEN: "JAG TROR, EMDAN DET ÄR DUMT, OMÖJLIGT OCH SKAMLÖST!"

DET ÄR FÖRVÄNANSVÄRT ATT EN SÅ SJÄLSLIGT FÖRVIRRAD MÄNNISKA KUNNAT BLI TAGEN PÅ ALLVAR OCH ÄNDÅ MER FÖRVÄNANSVÄRT ATT HANS IDÉER HAFT ETT SÅDANT INFLYTANDE PÅ HELA DEN KRISTNA LÄRAN. TILL VÄSTERLANDETS OLYCKA BLEV DET JU TERTULLIANI OCH INTE DEN ANDLIGT HÖGTSTÅENDE ORIGENES' ANDA, SOM SEGRADE. TILL STOR SKADA DÅDE FÖR TRO OCH VETANDE.

DESSA BÅDA MÄN ÄR VAR FÖR SIG UTMÄRKTA REPRESENTANTER FRÅN STRIDERNAS OCH SLITNINGARNAS DAGAR INNAN DEN KRISTNA DOGMATIKEN TAGIT FASTA FORMER. SEDAN FÖLJDE DE STORA KYRKOMÖTENAS PERIOD OCH UNDER DE SKARPASTE INDÖRDES STRIDER LADES GRUNDEN TILL OCH FULLBORDADES DEN KRISTNA KYRKANS DOGMBYGGNAD, DÄR KANSKE DET VIKTIGASTE AVGÖRANDET GÄLLDE TREENIGHETSDOGMEN. HÄR GÄLLDE STRIDEN LÄRAN OM KRISTI PERSON. MÅNGA UPPFATTNINGAR FÖRETRÄDDES OCH FÖRETRÄDARNA FÖR DE MÅNGA OLIKA RIKTNINGARNA DRABBADE HÄRT SAMMAN.

ARIUS FRÅN ALEXANDRIA, EN PRESBYTER, ANSÅG ATT LOGOS, GUDS SON, ENDAST VAR EN AV FADERN EFTER TIDENS BEGYNNELSE OCH AV INTET SKAPAD VARELSE, VARS UPPGIFT VAR ATT TJÄNA SOM VERKTYG VID DEN ÖVRIGA SKAPELSENS FULLBORDAN. DET FANNS SÅLEDES EN TID, DÅ SONEN ICKE-VAR. SONEN ÄR TILL SITT VÄSEN ÅTSKILD FRÅN OCH FRÄMMANDE FÖR FADERN, OCH EHURU HAN ÄR FADERNS FULLKOMLIGASTE VERK, HETER HAN GUDS SON ENDAST I SAMMA MENING SOM MÄNNISKORNA KALLAS GUDS BARN. FADERNS ANDRA SKAPELSE EFTER LOGOS ÄR DEN HELIGE ÄNDE. SANN GUD ÄR SÅLEDES ENDAST FADERN OCH TREENIGHETSDEGREPPET ÄR UTESLUTET.

DENNA ÅSKÅDNING VANN HASTIGT TILLSLUTNING OCH STÖDDES AV EN RAD INFLYTELSERIKA DISKOPAR. DÄREMOT MÖTTE ARIUS HÄRT MOTSTÅND FRÅN SIN EGEN DISKOP ALEXANDER OCH BLEV DÄRFÖR EFTER KÄNT KYRKLIGT MÅNÉR AVLÄGSNAD FRÅN MAKTKAMPEN OCH TVINGAD ATT LÄMNA ALEXANDRIA. HAN EXKOMMUNICERADES ÅR 321 OCH HANS SKRIFTER BRÄNDES. MEN HANS ANHÄNGARES ANTAL VÄXTE OCH STRIDEN FÖRDES MED SÅDAN HÄFTIGHET, ATT DE HEDNISKA SKÅDESPELN HÄMTADE KARRIKATYRMOTIV DÄRIFRÅN.

SEDAN KEJSAR KONSTANTIN FÖRENAT HELA ROMARRIKET UNDER SITT VÄLDE, UTLYSTE HAN DET EKUMENISKA MÖTET I NICEA ÅR 325, VILKET BEVISTADES AV KEJSAREN SJÄLV SAMT OMKRING TREHUNDRA TILL STÖRSTA DELEN ÖSTERLÄNDSKA DISKOPAR. MAN AVSÅG HÄR UTARBETANDET AV EN ALLMÄN TROSREGEL. ETT ARIANSKT FÖRSLAG, SOM FRÄMLADES BLEV DOKSTAVLIGT TALAT SÖNDRERSLITET OCH "DE 318 FÄDERS HELIGA SYMBOL" FORMULERADES, VARI SÅSOM KYRKANS TRO FASTSTÄLLDES, ATT SONEN ÄR AV SAMMA EVIGA GUDSOMVÄSEN SOM FADERN.

DENNA SEGRANDE UPPFATTNING FÖRETRÄDDES AV ATHANASIUS FRÅN ALEXANDRIA, SOM HÄVDANDE ATT "KRISTUS ÄR AV SAMMA VÄSEN SOM FADERN." HANS ÅSIKT SEGRADE DOCK FÖRST EFTER MYCKEN KAMP OCH OERHÖRDA STRIDIGHETER. HUR MAKTKAMPEN RASADE KAN MAN GÖRA SIG EN FÖRESTÄLLNING OM NÄR ÄVEN ATHANASIUS UTSATTES FÖR SÅ MYCKEN FÖRFÖLJELSE, ATT HAN VID ETT TILFÄLLE MÅSTE FLY FÖR ATT RÄDDA SITT LIV. SÅ FASTSLOGS PÅ KYRKOMÖTET I KONSTANTINOPEL ÅR 381 ATT "DEN HELIGE ÄNDE ÄR AV SAMMA VÄSEN SOM FADERN OCH SONEN." I OCH MED DETTA MÖTE VAR TREENIGHETSDOGMEN ANTAGEN OCH STRIDERNAS OM DENSAMMA UR VÄRLDEN INOM KYRKAN.

ARIUS UPPFATTNING OM KRISTENDOMEN VAR, ATT DET FÖRNÄMSTA FÖR MÄNNISKAN ÄR ATT HA KUNSKAP OM GUD OCH VÄRLDEN SAMT FÖRA EN DJUPT SEDLIG VANDEL, DÄRFÖR HETER DET I KYRKOLÄRAN, "NÖJDE ARIANISMEN SIG MED EN HALVT GUDARTAD KRISTUS, SOM KUNDE VARA EN LÄRARE OCH FÖREBILD FÖR MÄNNISKORNA."

ATHANASIUS DÄREMOT - "SÖKTE I KRISTUS EN VERKLIG GUDSGEMENSKAP, SOM ALLENA KAN FRÄLSA MÄNNISKAN FRÅN SYND OCH FÖRGÄNGLIGHET. FÖR ATT ÅSTADKOMMA EN SÅDAN GEMENSKAP MÅSTE KRISTUS SJÄLV VARA AV SAMMA VÄSEN SOM FADERN. GUD ÄR VORDEN MÄNNISKA PÅ DET ATT VI SKULLE BLIVA ETT MED GUD", ANSÅG HAN. GENOM ATT OMFATTA HANS LÄRA ERKÄNDE KYRKAN ATT DET DJUPASTE I KRISTENDOMEN ÄR FRÄLSNINGEN OCH GUDSGEMENSKAPEN", SÄGER KYRKOHISTORIEN.

OCH VI SÖKANDE MODERNA MÄNNISKOR SÄGER KANSKE SÅ HÄR. GENOM FASTLÅSANDET AV DESSA MÄNNISKOPÅFUND FÖRKVÄVDDES ALL SJÄLVSTÄNDIG RELIGIÖS STRÄVAN OCH ALL FRI OCH LEVANDE RELIGIÖS KÄNSLA. MAN DAND MÄNNISKAN I ETT EN GÅNG FÖR ALLA FASTSLAGET SYSTEM I STÄLLET FÖR ATT ENLIGT KRISTI ÖNSKAN FÖRSÖKA GÖRA HENNE FRI. GÖR MAN INTE I EVIGHET SOM ATHANASIUS VILL OCH NÄRMAR SIG JESUS SOM EN USEL SYNDARE ÄR ALLT HOPP UTE

FÖR DEN MÄNNISKAN OCH ALL MÖJLIGHET TILL ANDLIGT LIV OCH ANDLIG UTVECKLING  
UTESLUTEN.....

DET SKULLE FÖRA FÖR LÅNGT ATT HÄR GÅ IN PÅ ALLA DE ANDRA STRIDSFRÅGORNA. DEN KRISTOLOGISKA FRÅGAN T.EX. DÄR MAN STRED PÅ LIV OCH DÖD MELLAN OLIKA RIKTNINGAR OCH DÄR MAN FÅFÄNGT LETAR EFTER NÅGON ENDA HÖGTSTÅENDE KULTURPERSONLIGHET. VARE DET NOG SAGT ATT KYRKANS LÄROSYSTEM FRAMLADES I DE TRE S.K. EKUMENISKA DEKÄNNELSERNA:

- DEN APOSTOLISKA TROSDEKÄNNELSEN - SOM ICKE UTGÅTT FRÅN APOSTLÄRNA,
- DEN NICEANSKA DEKÄNNELSEN - SOM ICKE TILLKOMMIT VID KYRKOMÖTET I NICEA  
ÅR 325 OCH
- DEN ATHANASIANSKA DEKÄNNELSEN - SOM ICKE KAN VARA FÖRFATTAD AV ATHANASIIUS  
EFTERSOM DEKÄNNELSEN ÄR AVFATTAD PÅ LATIN, SOM VAR OKÄNT FÖR GREKRENA.

SÅ ÅTERSTOD DEN KANSKE VIKTIGASTE STRIDSFRÅGAN. HUR SKULLE MAN FORMULERA LÄRAN OM "SYNDEN OCH NÅDEN?" HÄR FRAMFÖRDES TVÅ OLIKA UPPFATTNINGAR AV DEN BRITTSKE MUNKEN PELAGIUS OCH AUGUSTINUS.

PELAGIUS LÄRDE ATT MÄNNISKAN VID FÖDELSEN ÄR FRI FRÅN SYND. HON HAR BÅDE VILJA OCH FÖRMÅGA ATT GÖRA DET GODA, JA, OM MÄNNISKAN SKALL KUNNA LEVA ETT GOTT OCH RENT LIV MÅSTE HON VARA FRI, D.V.S. HA FÖRMÅGA ATT DESTÄMMA SIG FÖR ELLER EMOT DET GODA. TANKEN PÅ EN SYNDIG NATUR ÄR FRÄMMANDE FÖR PELAGIUS; DÅ SKULLE JU SYNDEN I SÅ FALL ICKE KUNNA UNDVIKAS! DEN ALLMÄNNA SYNDEN I VÄRLDEN FINNS NATURLIGTVIS, MEN ÄR EN FÖLJD AV DÅLIGA EXEMPEL OCH DÅLIGA VANOR. DEN MODERNA PSYKOLOGEN SKULLE KANSKE UTTRYCKA DET SÅ, ATT MÄNNISKAN GENOM SIN MILJÖ KAN BLI MISSANPASSAD.

MEN PELAGIUS ANSÅG OCKSÅ ATT DET FINNS MÄNNISKOR UTAN SYND OCH ATT VARJE MÄNNISKA HAR FÖRMÅGA ATT MED EGEN KRAFT RESA SIG UR SYNDEN OM HON FALLIT, SAMT ATT LEVA ETT LIV I ENLIGHET MED GUDS VILJA. HON FÅR DÅ HJÄLP AV KRISTUS. HANS LÄRA ÄR DEN FULLKOMMLIGA UPPENDARELSEN AV GUDS VILJA OCH HANS LIV ÄR ETT MANANDE FÖREDÖME. HADE DESSA KLOKA OCH RIKTIGA ÅSIKTER SEGRAT HADE DEN OHYGGLIGA ARVSYNDEN ALDRIG SNEDVRIDIT HELA DEN VÄSTERLÄNDSKA VÄRLDEN. MEN MOT PELAGIUS KÄMPADE TYVÄRR AUGUSTINUS. OCH VANN.

AUGUSTINUS VAR LIKSOM TERTULLIANUS EN MAN SOM LEVT ETT VILT, JA, LIDERLIGT LIV. DET ÄR KANSKE DÄRFÖR GANSKA NATURLIGT ATT HAN HELT OMFATTAR PAULI SYNDAUPPFATTNING. ROM. 5:12. HAN ANSÅG ATT I ADAM SOM REPRESENTANT FÖR MÄNSKLIGHETEN INNESLUTES HELA SLÄKTET. MÄNNISKAN ÄR DÖD I SYNDEN. ADAMS SYND OCH SKULD ÖVERGÅR SÅSOM PERSONLIG SYND OCH SKULD PÅ ALLA EFTERKOMMANDE, VILKA DÄRFÖR FRÅN FÖDELSEN SAKNAR ALL EGEN KRAFT TILL DET GODA. FRÄLSNINGEN ÄR ETT VERK AV GUDS NÅD ALLENA. FÖRST DÅ NÅDEN SOM EN NATURKRAFT DRYTER IN ÖVER EN MÄNNISKA KAN HENNES BUNDNA VILJA LÖSAS OCH HON FYLLS MED NYTT LIV OCH NY VILJA. GUDS NÅD ÄR ALLTSÅ ALLT; MÄNNISKAN INTET. MEN ENDAST ETT VISST ANTAL MÄNNISKOR TRÄFFAS AV GUDS NÅD, DE ANDRA GÅR AV NÅGON OUTRANNSAKLIG ANLEDNING UNDER.

PELAGIUS "FÖRDÖMDES" OCH HANS LÄRA FÖRKASTADES PÅ KYRKOMÖTET I EFESUS ÅR 431. DÄREMOT AVGJORDES INTE STRIDERNÄ MELLAN AUGUSTINUS OCH DEN S.K. SEMI-PELAGIANISMEN, EN SORTS HALVPELAGIANISM FÖRRÄN PÅ ETT KYRKOMÖTE I ORANGE ÅR 529. DÄR ANTOGS AUGUSTINI LÄRA, MEN MAN RESERVERADE SIG FÖR HANS PREDISTINATIONSÄRA.

DESSA DEKÄNNELSER, EN RIKTIG BENÄMNING FÖR NÅGOT ANNAT ÄN OLIKA DEKÄNNELSER BORDE DET JU HÄR INTE VARA FRÅGA OM, HAR SATT DJUPA SPÅR I DE KRISTNAS UTVECKLING. TY I PRAKTIKEN BLEV DESSA OLIKA UPPFATTNINGAR UTARBETADE SOM ADSOLUTA DOGMER, TROSLÄROR, SOM VI MÅSTE TRO PÅ FÖR ATT BLI FRÄLSTA OCH SALIGA, TROTS ATT DE MEST VERKAR TILLKOMNA AV EN TRAGISK SLUMP. MAN MÅSTE VÄL KALLA DET TRAGISKT, ATT DE ENFALDIGASTE OCH HÄNSYNSLÖSASTE MÄNNISKORNAS ÅSIKTER SEGRADE EFTER LÅNGA OCH SVÅRA STRIDIGHETER, MEDAN DE MERA FÖRFINADE OCH ANDLIGT MER HÖGTSTÅENDE MÄN, SOM HADE VERKLIG FÖRSTÅELSE FÖR KRISTI BUDSKAP BLEV MER ELLER MINDRE UTMÄNÖVRERADE PÅ DE OLIKA KYRKOMÖTENÄ.

OCH ÄNNU MER TRAGISKT ÄR, ATT SEDAN DE OLIKA DOGMERNA ÅRHUNDRADEN EFTER ÅRHUNDRADEN OMARDETATS OCH UTARDETATS I ALL OÄNDLIGHET FINNS TILL SLUT NÄSTAN INGENTING KVAR I MÄSTARENS EGEN LÄRA. KANSKE DEKÄNNELSERNA HADE ETT VISST DERÄTTIGANDE PÅ SIN TID, MEN NOG ÄR DET OFATTDART ATT MAN INTE INSER ATT DE INTE DUGER I VÅRA DAGAR.

ELLER ÄR VI - FORTFARANDE - ANDLIGT UNDERUTVECKLADE?

-0-0-0-0-0-0-0-